

Ontwerp omgevingsvisie 2020-2040: Nijmegen stad in beweging

Enkele punten die van belang zijn voor de woonwijken in de Benedenstad

av/2020.03.04

Vier opgaven

1. Economisch veerkrachtige stad, ambities:

De binnenstad gaat een belangrijke bijdrage leveren aan onze ambitie om de komende tien jaar een groei van 10.000 nieuwe banen te behalen, vooral in groeisectoren als horeca en dienstverlening. Door het grote aantal bezoekers aan de binnenstad worden sectoren als horeca, cultuur, dienstverlening en evenementen hier steeds belangrijker. In de binnenstad willen we deze sectoren de ruimte bieden om te groeien (pag. 20).

2. Sociale en gezonde stad

We voorkomen gezondheidsrisico's. Daarom willen we een leefbare, veilige en schone stad met aandacht voor luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, geluid en de gevolgen van klimaatverandering (hitte) (pag. 24).

3. Aantrekkelijke stad

We zetten in op het versterken van de vrijetijdseconomie om een nog aantrekkelijker stad te worden (pag.28).

4. Duurzame stad

Nijmegen is uiterlijk in 2050 een klimaatneutrale stad, die goed is voorbereid op de gevolgen van hitte, droogte en wateroverlast.

Nijmegen heeft een volledig duurzame energievoorziening in 2045. Alle energie die we besparen, hoeven we niet op te wekken. Daarmee is energiebesparing een belangrijk speerpunt (pag. 32).

De grootste potentie ligt op daken van bedrijfspanden en kantoren, maar ook op daken van woningen is nog veel ruimte onbenut (pag. 33).

Acht ruimtelijke keuzes

1. Compacte, dynamische stad

Duidelijk is dat binnenstedelijke ontwikkeling allerlei vraagstukken met zich meebrengt op het gebied van bereikbaarheid, wonen, werkgelegenheid, energie, leefbaarheid, klimaatadaptatie, gezondheid en drukte. Tegelijkertijd weten we ook dat binnenstedelijke ontwikkeling kansen biedt om kwaliteit toe te voegen en nieuwe oplossingen toe te passen

Focusgebieden:

De periode tot 2030 willen we gebruiken om de plannen in de Waalsprong en het Waalfront af te ronden en de focus te verleggen naar de bestaande stad. De nadruk zal de komende jaren op de volgende gebieden liggen:

- Groter centrumgebied; het stationsgebied en de gebieden rondom de Waal
- Kanaalzone, inclusief Dukenburg, Lindenholt, Neerbosch-Oost, Hatert, Winkelsteeg
- Campussen: werklocaties Novio Tech Campus en Heyendaal (pag 43)

Uitvoeringsprogramma Wonen 2020-2025:

Op korte termijn willen we vooral de bouw van sociale huur en middeldure woningen voortzetten en het tekort aan creatieve, flexibele woonvormen opheffen. Hiervoor stellen we, in

samenspraak met de corporaties, het Uitvoeringsprogramma Wonen op. Onze plannen voor de woningbouw realiseren we binnen de huidige stadsgrenzen in de jaren '60, '70 en '80 wijken, rondom de Kanaalzone, op de campussen, in de Waalsprong, bij het station en in de binnenstad (pag. 44).

2. Toekomstbestendige wijken

Sterke wijken

Bij alle ruimtelijke ontwikkelingen staan leefwereld, welbevinden en gezondheid van inwoners centraal. Om verbeteringen te realiseren werken we met placemaking en ondersteunen we tijdelijke functies en initiatieven. In de buurten streven we naar zoveel mogelijk lokaal eigenaarschap (pag 51).

3. Groene, gezonde stad

Naast groen en bewegen is ook een schoon, veilig en rustig leefmilieu van belang. Daarom zetten we ons in voor schonere lucht en een betere balans tussen rust en reuring (pag. 55).

Regionale adaptatie strategie

Door de ligging van Nijmegen op de stuwwal en aan de rivier de Waal, is de stad kwetsbaar voor klimaatverandering. Zo heeft klimaatverandering effect op de rivierafvoeren en de waterstand in de Waal. Hevige regenbuien kunnen grote gevolgen hebben, doordat regenwater in de hellende delen van de stad lastig is vast te houden. Terwijl de aanvoer van hoger gelegen delen groot is. Tegelijkertijd zijn het centrum en enkele andere wijken door de relatieve dichte bebouwing gevoelig voor hittestres (57).

4. **Duurzame mobiliteit:** Niet specifiek voor onze buurten.

5. **Energieopgave:** Niet specifiek voor onze buurten.

6. Groter centrumgebied

Nijmegen omarmt de Waal

Door deze projecten aan de oevers van de Waal ontstaan hier diverse nieuwe gemengde milieus. De ligging aan het water én nabij de binnenstad van Nijmegen maakt deze plekken uniek. De komende jaren worden de gebieden Stelt, Hoge Bongerd, Veur-Lent, Waalfront en Hof van Holland ontwikkeld. Het zijn unieke stedelijke milieus, die zorgen voor diverse voorzieningen, werkgelegenheid en duurzame energie. Binnen het gebied Nijmegen omarmt de Waal krijgen de rivieroevers een belangrijke functie als openbare ruimte. Daarbij streven we naar variatie in de verschillende deelgebieden, zodat elk deelgebied aantrekkelijk is voor specifieke groepen (pag. 77).

De binnenstad

De binnenstad bruist! Wekelijks bezoeken 210.000 mensen het stadshart. Deze bezoekers komen niet alleen naar de binnenstad om te winkelen, maar ook steeds meer om iets te beleven en elkaar te ontmoeten. Daarmee transformeert de binnenstad van 'place to buy' naar 'place to meet' en worden sectoren als horeca, cultuur, dienstverlening en evenementen steeds belangrijker. In de binnenstad willen we ruimte bieden aan groei van deze sectoren, waarbij nadrukkelijk geldt dat we het evenwicht blijven bewaken tussen 'leefbaarheid' en de reuring die in de binnenstad heerst.

De binnenstad levert een belangrijke bijdrage aan de werkgelegenheid, vooral in groeisectoren

als horeca en dienstverlening. We willen onder andere projecten starten die zijn gericht op het stimuleren van ondernemerschap en het verbeteren van het vestigingsklimaat in de binnenstad (pag. 77).

Waalkade en Valkhofkwartier

De Waalkade is heringericht en de volgende ontwikkellocatie die we met prioriteit oppakken, is het Vlaams Kwartier. Door een nieuwe invulling te geven aan de driehoek Tweede Walstraat-Vlaamse Gas-Molenpoortpassage en Elckerlyck willen we een nieuw woon-winkel-verblijfgebied creëren dat inspeelt op de wensen van bezoekers en bewoners. In het Valkhofkwartier komen cultuur, cultuurhistorie en horeca samen (pag. 77).

Burchtstraat en Augustijnenstraat

Nu er geen bussen meer rijden door de Burchtstraat en de Augustijnenstraat kunnen we de openbare ruimte herinrichten. Onze inzet is om de herinrichting van de openbare ruimte en het verbeteren van de samenwerking tussen musea, ondernemers en andere stakeholders in het gebied tegelijkertijd op te pakken. De nadruk in dit gebied ligt op de voetganger en op verblijven. De komende jaren blijven we werken aan versterking van het winkelgebied. Daarnaast zetten we in op transformatiemanagement en ambienceversterking (pag. 78).

7. **Sterke campussen.** Niet specifiek voor onze buurten.
8. **We omarmen het kanaal.** Niet specifiek voor onze buurten.

Praktijk

1. Integraal beleid

Uitvoering Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie werken we uit in drie soorten plannen, gericht op de uitvoering van de visie. Daarbij gaat het om:

- Ambitiedocumenten voor gebiedsontwikkeling.
- Thematische plannen, zoals een plan om een energieneutrale stad te worden.
- Omgevingsprogramma's, zoals een plan om de luchtkwaliteit te verbeteren.

Een ambitiedocument, thema of programma bevat dus geen nieuw beleid, maar is altijd een uitwerking van het beleid uit de Omgevingsvisie (pag. 93).

Actualisatie

Om te zorgen dat de Omgevingsvisie steeds zo actueel mogelijk is, willen we de visie in ieder geval elk jaar actualiseren. We ontwikkelen een cyclisch proces om de gemeenteraad en de stad te betrekken bij nieuwe ontwikkelingen, resultaten van verkenningen en nieuwe onderwerpen in de visie (pag. 93).

2. Samenwerking en participatie

Participatie

Een belangrijk motief voor de invoering van de Omgevingswet is dat mensen, bedrijven en instellingen meer initiatief en verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun leefomgeving en de gezamenlijke inrichting daarvan. De Omgevingswet verplicht iedere initiatiefnemer om belanghebbenden te laten participeren en duidelijk te maken wat hij met de inbreng heeft gedaan (pag. 95).

Vijf processtappen

Van iedere initiatiefnemer verwachten we dat hij de belanghebbenden in de omgeving benoemt, in een vroeg stadium informeert en laat meedenken over zijn idee/plan. Immers, als participatie vanaf het begin onderdeel is van planvorming, dan heeft de omgeving de mogelijkheid om het plan ook daadwerkelijk te beïnvloeden. Daarbij gelden de volgende stappen:

1. Een initiatiefnemer die een idee heeft en dit in een bepaald gebied wil realiseren haalt de kaders en ambities bij de gemeente op en doet in deze fase al een consultatie bij de omgeving en belanghebbenden.
Die krijgen de gelegenheid om aan te geven wat ze vinden van het idee, welke kansen en bedreigingen ze zien en welke eigen ideeën zij voor het initiatief hebben.
2. De initiatiefnemer werkt zijn idee, met de opbrengst van de participatie, verder uit in een plan.
3. Over dit plan vraagt hij opnieuw de mening van de omgeving en belanghebbenden.
4. Hij maakt een verslag van de participatie waarin hij aangeeft wat hij met de inbreng van de belanghebbenden heeft gedaan.
5. Hij vraagt een omgevingsvergunning aan voor het plan, waarbij het verslag over de participatie onderdeel is van de vergunningaanvraag (pag. 97).

Kwaliteit van het proces

Bij het actief betrekken van de partijen die door het initiatief worden geraakt, stellen we verder als eis dat dit als volgt gebeurt:

- op tijd
- begrijpelijke taal
- op een toegankelijke en effectieve manier
- proportioneel.

Als gemeente schrijven we dus niet voor hoe de participatie precies moet worden vormgegeven. We stellen wel eisen aan de kwaliteit van de participatie, zowel op inhoud als proces.

Gemeente als initiatiefnemer

Bij participatieprojecten waar we als gemeente initiatiefnemer zijn, werken we als volgt:

- zo representatief mogelijke groep inwoners betrekken, dus ook inwoners die we niet 'standaard' bereiken bij participatietrajecten.
- vragen de gemeenteraad bij trajecten met een grote impact (financieel of complexe belangen) bij de start van het proces om specifieke kaders voor de participatie (pag. 97).